Dosarul nr. 2-12140/2025

HOTĂRÂRE
În numele Legii

08 iulie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediu Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu
Grefier Fedișin Adelina

examinând în ședință publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae, împotriva Ministerului Justiției, cu participarea intervenientului accesoriu, executorul judecătoresc Guțu Svetlana cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

constată:

La data de 11 septembrie 2024 reclamanții Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae au înaintat acțiune civilă împotriva Ministerului Justiției, cu participarea intervenientului accesoriu, executorul judecătoresc Guțu Svetlana cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii reclamanții au indiciat că în anul 1999 s-au adresat la Judecătoria Botanica cu cerere de chemare în judecată către S.A. „Semnal”, în care au menţionat, că au primit spaţiu locativ de tip cămin, care se află în mun. Chişinău, str. *****,********** în legătură cu relaţiile de muncă la uzina SA „Semnal”.

Prin Hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999 a fost admisă acţiunea, a fost obligat S.A. „Semnal” să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizarea spaţiilor locative în care locuiesc legal fiecare locatar.

Indică reclamanții că, hotărârea menţionată a fost contestată cu cerere de apel, care a fost respinsă prin decizia Tribunalului Chişinău din 07.02.2000.

Explică că, cererea de recurs a fost respinsă prin decizia Curţii de Apel, Chişinău din 30.11.2000, cu menţinerea în vigoare a hotărârii instanţei de fond.

Menționează reclamanții că hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999 a devenit irevocabilă şi executorie.

Explică reclamanții că, la o dată necunoscută titlul executoriu nr. 2-1239/1999 a fost transmis la executare din oficiu de către instanţa judecătorească, însă, hotărârea de judecată nu a fost executată şi executorul judecătoresc nu a întreprins măsuri în vederea executării hotărârii judecătoreşti.

Indică reclamanții cu privire la problema sistemică în R. Moldova privind neexecutarea hotărârilor judecătoreşti.

Astfel, la 05.05.2011 Uniunea Naţională a Executorilor Judecătoreşti din R. Moldova a adresat Guvernului R. Moldova o scrisoare, prin care atenţionează statul despre blocarea sistemului de executare din cauza lacunelor legislative persistente, care, nu sunt redresate.

Partea reclamantă indică despre adresarea de plângeri către Primăria şi Consiliul municipal Chişinău, executorului judecătoresc Nicolaie Paşa şi altor autorităţi.

În răspunsurile sale, autorităţile motivează cu lipsa posibilităţilor de a executa hotărârea judecătorească.

În opinia reclamanților, o autoritate de stat ori societate nu poate să invoce lipsa posibilităţi de executare, ori altfel de motive, ca „scuză" pentru neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti. La fel şi pronunţarea unei hotărâri care se cunoaşte cu certitudine că nu va fi executată.

Mai indică reclamanții că, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanţe speciale. Dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esenţa dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenţiei (a se vedea Immobiliare Saffi v. Italy [GC], nr. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V).

Notează că, prin omisiunea timp de mai mulţi ani de a lua măsurile necesare pentru executarea hotărârilor judecătoreşti irevocabile în această cauză, autorităţile moldoveneşti ar putea priva reclamanții de toate efectele benefice ale prevederilor articolului 6 § 1 al Convenţiei.

Mai indică reclamanții că, nu dispun la nivel național de un recurs efectiv. Curtea a amintit în cauzele Moisie v. Moldova (nr. 14914/03 parag. 29-33, 19 decembrie 2005), Tudor-Auto S.R.L. și Triplu-Tudor S.R.L. v. Moldova (nr. 36341/03, 36344/03, şi 30346/05, §§ 57-62, 9 decembrie 2008) despre faptul că a constatat violări ale articolului 13 al Convenţiei din cauza lipsei recursurilor interne efective în ceea ce priveşte neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive.

Cu trimitere la art. 70 Cod de Executare, indică reclamanții că, (1) documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul părţilor în procedura de executare, interesul creditorului şi conduita executorului

judecătoresc. (2) Executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acţiunile necesare în vederea executării hotărârii judecătoreşti. Dacă legea nu prevede altfel, termenul dintre acţiunile complexe ce urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc nu va depăşi 15 zile. Curgerea acestui termen se suspendă pe durata suspendării sau amânării executării, strămutării procedurii de executare, imposibilităţii executorului judecătoresc de a acţiona din motive ce nu depind de voinţa sa, precum şi în cazul în care nu au fost avansate cheltuielile necesare pentru efectuarea actului următor.

Indică reclamanții că, le-au fost violate drepturile prevăzute de Articolul 6 și 13 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale și de Articolul 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Concretizează că, actul justițiar nu se finalizează cu pronunțarea hotărârii de către instanța judecătorească ci cu executarea ei. Astfel, restabilirea persoanei în drepturi.

Susțin reclamanții că, în cazul lui Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae, nu se execută hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999 (sau în termen de mai mare de 24 ani nu sunt repuşi în drepturi). Pentru reclamanţi acest termen este foarte mare, iar dreptul încălcat se manifestă în timp pe o perioadă mare de vreme.

Mai indică reclamanții că, deoarece nu se execută decizia judecătorească irevocabilă din 30 septembrie 1999, nu poate fi vorba că se respectă dreptul de acces la justiţie, prevăzut de Articolul 6 al Convenţiei.

Susțin reclamanții că, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale şi nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa.

Partea reclamană indică că instanţa de judecată a Republicii Moldova s-a pronunţat în privinţa obligării S.A. „Semnal” de a-i acorda lui Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae actele pentru privatizarea locuinţei, până la momentul înaintării acțiunii, reclamanţii nu au intrat în proprietatea, posesia, administrarea şi folosinţa acestor acte.

Astfel, consideră că, reclamanții nu beneficiază de un recurs intern efectiv pentru a înceta încălcarea drepturilor sale. Astfel, există o violare a Art. 13 al Convenţiei.

Reclamanții solicită a fi repuși în drepturi, prin compensarea prejudiciului moral şi material, precum şi a cheltuielilor de judecată, indicând că sunt 24 ani, de când nu se execută hotărârea judecătorească irevocabilă.

Notează reclamanții că, atunci când se constată o neexecutare continuă (atunci când hotărârea rămâne neexecutată la momentul examinării), termenului nerezonabil se va aprecia doar de la data naşterii obligaţiei de executare (dies a

quo) şi până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de Articolul 6 § 1 din Convenţie.

Reclamanţii pretind, că neexecutarea hotărârii Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999, într-o perioadă de mai bine de 24 ani, încalcă dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, garantat de articolul 6 § 1 al Convenţiei.

Susțin reclamanții că fiecare stat trebuie să asigure funcţionarea unor instrumente juridice care să fie adecvate şi suficiente pentru a asigura executarea obligaţiilor pozitive care revin statului (Ruianu c. României, § 66).

În cauze ca aceasta, în care se cer acţiuni de la un debitor persoană privată, ori o autoritate publică, statul, în calitate de posesor al forţei publice, trebuie să acţioneze diligent pentru a asista creditorul în executarea hotărîrii judecătoreşti (Fociac v. României, § 70) (Cebotari şi alţii c. Moldova, § 40).

Mai indică reclamanții că, deşi debitorul în acest caz este o companie privată, statului pârât nu a asigurat un mecanism funcţional de executare a unei hotărâri judecătoreşti.

Menționează reclamanții că, instanţele naţionale, prin hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999, decizia Curţii de Apel Chişinău din 17 iulie 2013, decizia Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova din 24.12.2013, sesizate de reclamanţi, în baza Legii nr.87 au constatat că încălcarea dreptului la executarea într-un termen rezonabil este imputabilă organului de executare.

Explică că, datorită eşecului autorităţilor responsabile de a executa în beneficiul reclamanţilor o hotărîre pronunţată de o instanţă judecătorească constituţională, care a fost instituită şi activează în baza legislaţiei Republicii Moldova, titlul executoriu prezentat de reclamanţi spre executare nu a fost executat până în prezent.

Notează reclamanții că, o „pretenţie” poate constitui un „bun” în sensul Articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, dacă aceasta este suficient de certă pentru a fi executorie (Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis c. Greciei , § 59, Prodan, § 59). Hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999 a devenit irevocabilă şi executorie, însă reclamanții nu au putut să obţină executarea acestei hotărâri imediat cum aceasta a devenit irevocabilă.

Indică reclamanții că imposibilitatea reclamanţilor de a obţine executarea hotărârii în ceea ce priveşte obiectul executării, de asemenea, trebuie privită şi ca o ingerinţă în dreptul la respectarea bunurilor sale, aşa precum este prevăzut în prima propoziţie a primului paragraf al Articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie (Prodan, § 60). Prin neexecutarea hotărârii de judecată, autorităţile naţionale au împiedicat reclamanţii să beneficieze de bunurile sale şi să obţină repunerea în drepturile sale patrimoniale în termen rezonabil.

În opinia reclamanților, acordarea sumelor cu titlu de prejudiciu material în cauzele care intră în sfera de aplicabilitate a Legii nr. 87 de obicei privesc materia neexecutării sau executării tardive, în acest sens, în toate speţele versus Moldova, unde s-a acordat compensaţii pentru prejudiciu material, Curtea Europeană a recunoscut violarea Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenţie. Aceeași situaţie poate fi aplicată referitor la cazul cînd debitorul este obligat a efectua anumite acţiuni, cum este cazul dat.

Menționează reclamanții că, existenţa titlului executoriu, procedura de executare a căruia a fost iniţiată de reclamanți în anul 2000, poate fi evaluat din punct de vedere pecuniar, existând în acest caz o legătură de cauzalitate între încălcarea termenului rezonabil şi prejudiciu material.

Susțin reclamanții că, compensaţia acordată după epuizarea remediului intern a fost nerezonabilă în raport cu satisfacţia echitabilă acordată de CtEDO în cauze similare. Despăgubirile morale de 20 000 lei (aproximativ 910 Euro la data pronunţării Deciziei definitive în acest caz) nu prezintă o satisfacţie echitabilă pentru neexecutarea unei hotărîri de judecată în ce priveşte privatizarea locuinţelor într-o perioadă de aproximativ 24 ani.

Explică reclamanții că, de regulă în materia de neexecutare sau executare tardivă, calculele prejudiciului moral se fac potrivit anilor (lunilor) de neexecutare cu luarea în consideraţie a mizei pentru reclamant.

Conform jurisprudenţei Curţii Europene versus Moldova aceste au fost calculate între 1000 EURO (în mediu pentru 4 ani de neexecutare) şi 3000 EURO (pentru în mediu de 11 ani de neexecutare). Cel mai mare prejudiciu în materia neexecutării a fost acordat în speţa Muhin, 6500 EURO, pentru 11 ani de neexecutare a unei hotărîri de acordare de spaţii locative de către autorităţile locale.

În privinţa încasării despăgubirilor morale reiterează că la aprecierea cuantumului nu s-a ţinut cont de durata termenului de neexecutare, importanţa pentru reclamant a obiectului executării (miza pentru reclamant) şi alte aspecte individuale.

Mai invocă că, instanţa de fond nu a luat în consideraţie faptul că hotărîrea de judecată nu este executată pînă în prezent, existînd o încălcare continuă. În acest sens consideră că 20 000 de lei (aproximativ 910 Euro la data pronunţării Deciziei definitive în acest caz) nu este o sumă care constituie satisfacţie echitabilă în privinţa prejudiciului moral, deoarece a fost afectată grav starea familiară a reclamanţilor. Au fost antrenaţi într-un set de proceduri istovitoare la nivel naţional. Prejudiciul material a fost respins de instanţele naţionale deşi debitorul companie privată era solvabilă.

Susțin reclamanții că, în materia neexecutării sau executării tardive Curtea Europeană a satisfăcut pretenţiile materiale ale reclamanţilor fiindu-le compensate uneori echivalentul hotărîrii rămase neexecutată şi, dacă a fost cazul, penalităţi

pentru neexecutare. Curtea reiterează că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligaţie legală de a pune capăt violării şi a repara consecinţele acesteia, în aşa mod, încât să restabilească pe cat e posibil situaţia existentă înainte de violare (a se vedea Former King of Greece and Others v. Greece [GC] (satisfacţie echitabilă), nr.*****701/94, § 72).

Mai indică că, plata compensației nu a fost făcută prompt, adică nu s-a realizat peste termenul de 6 luni după pronunțarea deciziei Curții Supreme de Justiţie a R.M. din 24.12.2013, dată de la care această hotărâre a devenit executorie.

Menționează reclamanții că, în conformitate cu jurisprudenţa constantă a Curţii Europene, obligarea reclamanţilor de a epuiza o nouă cale de recurs, care a apărut în rezultatul adoptării unei noi reglementări, a reprezentat o împovărare (Hotărârea CEDO din 28 octombrie 1999 pe cererea nr. 28342/95 Brumărescu versus România, paragraful 50), reclamanţii fiind obligat să epuizeze noua cale de recurs instituită prin Legea nr.87 din 21.04.2011 (care, în speţă, nu reprezintă o nouă cale de recurs eficient), au fost constrânși să parcurgă încă odată toate procedurile în faţa instanţelor judecătoreşti naţionale şi să suporte cheltuieli suplimentare de judecată.

Indică că reclamanții au suportat cheltuieli suplimentare, au consumat timp pentru parcurgerea procedurilor judiciare şi nu au obţinut repunerea în drepturile violate.

Reclamanţii susțin că nu au dispus de căi efective de recurs interne în baza art.13 din Convenţie (dreptul la un recurs efectiv) pentru a preveni continuarea încălcării drepturilor sale garantate prin articolul 6 § 1 din Convenţie şi art. 1 al Protocolului nr. 1 adiţional la Convenţie, dreptul la un proces în termen rezonabil şi dreptul la proprietate.

Reclamanţii, Slutu Zinaida, Croitoru Mircea şi Gavriloi Nicolaie solicită : (1) dauna pecuniară, adică prejudiciu de fapt provenit în consecinţa încălcărilor menţionate; (2) dauna non-pecuniară, se are în vedere despăgubiri pentru suferinţă şi neplăcerile cauzate de încălcare; (3) costul şi cheltuielile suportate în legătură cu adresarea în instanţa de judecată.

Reclamanții solicită :

1. Admiterea cererii de chemare în judecată.

2. Constatarea faptului de violare a drepturilor reclamanţilor Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolaie, prevăzute la Articolul 6, art. 13 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale de către statul - Republica Moldova.

3. Obligarea statului, Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiţiei al Rep. Moldova conform Legii nr. 87 de a recupera prejudiciul material,

moral şi a cheltuielilor de judecată suportat pentru neexecutarea Hotărârii Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999, pentru Slutu Zinaida, prejudiciul material în mărime de 45 000 euro, prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 7000 lei; pentru Croitoru Mircea prejudiciul material în mărime de 45 000 euro, prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 7000 lei; și pentru Gavriloi Nicolaie prejudiciul material în mărime de 45 000 euro, prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 7000 lei.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamanților Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolaie, avocatul Lilian Osoianu, s-a prezentat, a susținut acțiunea depusă și a solicitat admiterea integrală a acesteia.

Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Tulbure Ion, în baza procurii nr. 111 din 21.08.2023, în ședința de judecată acțiunea nu a recunoscut-o și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, în baza următoarelor motive de fapt și de drept.

Menționează că, prin hotărârea judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 septembrie 1999, administrația SA „Semnal” a fost obligată să elibereze locatarilor legali documentele necesare pentru privatizarea spațiului locativ corespunzător.

Prin decizia Tribunalului mun. Chișinău din 07.02.2000 și decizia Curții de Apel a RM din 30.11.2000, hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 septembrie 1999 a fost menținută.

Indică pârâtul că, din materialele anexate de reclamanți nu reiese faptul că dețin dreptul de a înainta acțiunea privind recunoașterea ca fiind încălcat dreptul lor la executarea în termen rezonabil a hotărârii a cărei neexecutare o solicită, or, din materialele dosarului nu reiese că anume reclamanții ar fi figurat ca parte pe cauza în baza căreia s-a emis hotărârea a cărei neexecutare o invocă.

Menționează partea pârâtă că reclamanții nu cad sub incidența Legii nr. 87 din 21.04.2011, respectiv, sunt netemeinice cerințele înaintate de reclamanții Zinaida Slutu, Mircea Croitoru, Nicolae Gavriloi.

Susține că, în conformitate cu art. 1 alin. (2) Legea RM nr.87, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Conform art.2 alin. alin. (1) și (2) Legea RM nr. 87, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Susține pârâtul că, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Potrivit art.2 alin.(6) Legea RM nr.87 mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților.

În corespundere cu art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Finanțelor, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Mai indică pârâtul că, potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Reclamanții invocă că prin neexecutarea hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 septembrie 1999, le-a fost încălcat dreptul în temeiul art. 6 par. 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul 1 la Convenție. 1

În conformitate cu par. 1 art. 6. din Convenție, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Pârâtul reține faptul că hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999, care se pretinde a fi neexecutată, nu identifică în condiții și în termeni expreși care sunt locatarii legali ai căminului, în speță care sunt anume acei reclamanți, implicit creditori care urmau să beneficieze de efectele acestei hotărâri, or, hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999 face referire la admiterea acțiunii în favoarea unor locatari legali, adică propune executarea acestei hotărâri în beneficiul unor generici neidentificați.

Ținând cont de acest aspect, pârâtul constată faptul că din hotărârea judecătorească din 30 septembrie 1999 nu reiese în mod evident cercul determinant al reclamanților care s-au adresat în anul 1999 la Judecătoria Botanica cu acțiunea în cauză.

Menționează faptul că din hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 septembrie 1999 nu se deduce cercul reclamanților locatari care au participat la examinarea cauzei în fond, neexistînd careva probe la dosar precum că anume Zinaida Slutu, Mircea Croitoru și Nicolae Gavriloi au participat în calitate de reclamanți la examinarea cauzei.

Notează pârâtul că, potrivit legislației documentul executoriu eliberat de instanța de judecată trebuie să cuprindă: numele, prenumele, data nașterii, codul fiscal și domiciliul creditorilor persoane fizice (art. 14 alin. (1), lit. e) Cod de executare).

În caz contrar, când creditorii dintr-un document executoriu nu sunt identificați concret și nominal, respectivul document executoriu (în speță Titlul executoriu nr.1239/99 din 30 septembrie 1999) este imposibil de executat de executorul judecătoresc.

Partea pârâtă consideră că reclamanții din prezenta cauză civilă înaintată în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011, nu pot fi considerați creditori în raport cu debitorul SA „Semnal" din Titlul executoriu nr.1239/99 din 30 septembrie 1999, respectiv neavând calitatea legală de creditor, nu sunt în drept să revendice neexecutarea hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr.1239/99 pin 30 septembrie 1999 și a Titlului executoriu nr.1239/99 din 30 septembrie 1999, întocmit de instanța de judecată în baza acestei hotărâri.

Menționează că în conformitate cu art. 18 din Codul cu privire la locuințe nr. 2718-X din 03.06.1983, exploatarea locuințelor se realizează exclusiv de către întreprinderea, instituția și organizația în gestiunea căreia se află spațiul menționat.

Explică pârâtul că din conținutul hotărîrii a fost constatat cu certitudine că imobilul din str. *****,**********, mun. ***** este proprietate de stat și a fost transmis cu drept de administrare economică la SA „Semnal". Respectiv, ultimul este gestionarul exclusiv al căminului situat pe adresa mun. *****, str. **********și anume SA „Semnal" în calitatea sa de gestionar al imobilului respectiv este împuternicită să determine cercul de persoane care dețin dreptul legal de a ocupa spațiul locativ în imobilul dat, și respectiv de a întocmi listele de persoane pentru care urmează a fi eliberate actele necesare pentru privatizare, și să elibereze aceste acte, reieșind din prevederile legale enunțate.

Ca efect al executării hotărârii judecătorești din 30 septembrie 1999, SA „Semnal" în calitate de gestionar al căminului urma să elibereze documentele necesare privatizării locatarilor pe care îi recunoaște în calitate de locatari legali și care au dreptul conform legislației să dețină spațiu locativ în imobilul nominalizat.

Mai indică că, în cadrul executării documentului executoriu nominalizat, executorul judecătoresc a ieșit la fața locului, unde în prezența reprezentantului SA „Semnal” a fost efectuat recensământul persoanelor care locuiesc la adresa indicată, iar în cadrul acestui recensământ a fost întocmită lista locatarilor care locuiesc la momentul actual în cămin aceștia dispunând de documentele necesare privatizării fondului locativ.

Menționează pârâtul că prin hotărârea irevocabilă a jud. Botanica, mun. Chișinău din 05.04.2013 s-a dispus încetarea procedurii de executare a titlului executoriu nr. 2-1239/99 din 30 septembrie 1999, unde instanța a constatat faptul că în baza listei locatarilor legali ai căminului nr. 3 din str. **********întocmită de administrația SA „Semnal”, documentele care urmau a fi prezentate în baza documentului executoriu nr. 2-1239/99 din 30 septembrie 1999, au fost repartizate locatarilor legali în strictă conformitate cu Legea RM cu privire la privatizarea fondului locativ.

Conform art. 16, art. 123 alin. (2) CPC, concluziile și constatările instanței printr-o hotărîre irevocabilă sunt obligatorii pentru organele statului și instanțele judecătorești naționale, se prezumă a fi legale și nu se cer a fi dovedite din nou.

Astfel, indică pârâtul, ca efect al hotărârii indicate mai sus, a fost încetată procedura de executare. Pentru perioada cuprinsă în intervalul de timp 05.04.2013-07.03.2024, nu poate fi invocată tergiversarea executării titlului executoriu, având în vedere că nu a existat o procedură de executare.

Potrivit materialelor anexate la cererea de chemare în judecată, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 7 martie 2024, s-a admis cererea de revizuire înaintată de Furculiță Elena privind revizuirea hotărârii Judecătoriei Botanica (mun. Chișinău) din 05.04.2013, emisă în cauza civilă la cererea înaintată de SA „Semnal” către Lazu Maria, Marian Pavel, Raneta Vera, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Pașa Nicolae privind contestarea refuzului executorului judecătoresc de a înceta procedura de executare și s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05.04.2013. Cauza urmând a fi transmisă în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pentru repartizarea în mod aleatoriu și examinarea acesteia conform regulilor generale stabilite de Codul de procedură civilă.

În continuare, dosarul a fost repartizat spre examinare judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Culinca Eugenia, care prin încheierea din 29 mai 2024, a dispus încetarea procesului în cauza respectivă.

Temeiul de încetare a procesului fiind prevederile art. 265 lit. g) Cod de procedură civilă, care prevede că instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care: reclamantului și/sau pârâtului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2 CPC.

Pârâtul menționează că, în corespundere cu prevederile art. 57 alin. (1) Cod de procedură civilă, capacitatea de a avea drepturi și obligații procedurale civile (capacitatea de folosință a drepturilor procedurale civile) este recunoscută în măsură egală tuturor persoanelor fizice și organizațiilor care se bucură, conform legii, de dreptul adresării în judecată pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime.

Conform art. 176 alin. (1) și Cod civil, (1) capacitatea de folosință a persoanei juridice se dobândește la data înregistrării de stat și încetează la data radierii ei din registrul de publicitate prevăzut de lege.

La caz, instanța a constatat că, conform extrasului oferit de Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, SA „Semnal" a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice la data de 29 iunie 2022, în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2021.

Drept urmare, instanța de judecată a conchis că, persoanei juridice SA „Semnal", parte a prezentului proces civil îi lipsește capacitatea de folosință, și prin urmare se impune necesitatea de a înceta procesul în prezenta cauză civilă, în condițiile art. 265 lit. g) Cod de procedură civilă. Mai mult ca atît, în ședință a fost prezent reprezentantul reclamanților, dl avocat Osoianu Lilian care a susținut încetarea procesului.

Mai indică pârâtul că, instanța nu a stabilit succesorul în drepturi a persoanei juridice lichidate.

În corespundere cu art. 266 alin. (1) - (2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului printr-o încheiere, care poate fi atacată cu recurs. Pronunțând încheierea de încetare a procesului, instanța judecătorească menționează că nu se admite o nouă adresare în judecată a părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri.

Într-o altă ordine de idei, reclamanții solicită încasarea sumei de 45 000 euro ce constituie prejudiciul material, însă nu indică care este legătura dintre neexecutarea hotărârii și prejudiciul material pe care îl solicită. Omisiunea de a dovedi pretențiile sale cu privire la existența unui prejudiciu material, exclude orice compensație.

Notează pârâtul că, în temeiul prevederilor Legii nr. 87, actul judecătoresc nu constituie un instrument pentru încasarea din contul statului a sumelor adjudecate printr-un document executoriu, ci servește drept temei doar pentru repararea prejudiciului pentru neexecutarea în termen rezonabil a unei hotărîrii judecătorești, dacă acest fapt este stabilit prin hotărîre judecătorească irevocabilă.

Mai indică pârâtul că, dreptul de „acces la un tribunal" nu se impune unui stat de a executa orice hotărîre cu caracter civil, fără a avea în vedere circumstanțele particulare ale cauzei. Responsabilitatea statului pentru executarea unei hotărîri

judecătorești în privința unei persoane private, se extinde nu mai departe decît implicarea organelor de stat în procedurile de executare.

Consideră pârâtul că nu a existat o violare a drepturilor reclamanților, or, ultimii nu au prezentat probe pertinente în susținerea poziției sale și astfel acțiunea reclamanților o consideră ca fiind neîntemeiată în fond, din considerentul că reclamanții solicită repararea prejudiciului rezultat din neexecutarea unei hotărîri pentru care ei nu au figurat în calitate de reclamanți în dosarul din anul 1999 și ulterior în calitate de creditor al titlului executoriu nr. 2-1239/99 din 30 septembrie 1999.

Susține pârâtul că instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconceputǎ conform căreia presupusa încălcare a unui drept implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu, este necesar de stabilit prin probe, dacă a existat în mod veridic un prejudiciu. Respectiv, un asemenea comportament are un efect nociv nu doar pentru societate cît și pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

Pârâtul califică pretenția inexistentă, deoarece reclamanții nu au elucidat prin probe corespunzătoare ce au pierdut pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial din ceea ce ar însemna o viață normală, liniștită și fericită pentru aceștia în momentul respectiv, dar și pe viitor.

Consideră pârâtul că argumentele invocate întru motivarea acestui capăt al acțiunii, poartă un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport atât probatoriu, cât și juridic, motiv pentru care, Ministerul Justiției solicită respingerea acțiunii reclamanților ca nefondată.

Intervenientul accesoriu, executorul judecătoresc Guțu Svetlana, fiind înștiințat legal despre data, locul și ora examinării cauzei nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării, astfel, instanța a apreciat ca fiind posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele cauzei în raport cu argumentele părţilor litigante, instanţa de judecată consideră că, acțiunea reclamanților Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae este întemeiată și urmează să fie admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

Conform articolului 117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

Potrivit articolului 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform articolului 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Iar în conformitate cu prevederile articolului 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Potrivit art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

Potrivit art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunţată în mod public, dar accesul în sala de şedinţă poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părţi a acestuia, în interesul moralităţii, al ordinii publice ori al securităţii naţionale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecţia vieţii private a părţilor la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanţă când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiţiei.

Din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că la data de 30 septembrie 1999, Judecătoria Botanica din mun. Chişinău a pronunţat hotărârea judecătorească prin care a admis acţiunea reclamanţilor, obligând S.A. „Semnal” să prezinte locatarilor legali din imobilul situat în mun. *****, str. *****,********** toate documentele necesare pentru privatizarea spaţiilor locative în care locuiesc legal.

Prin decizia definitivă a Tribunalului Chișinău din 07.02.2000, s-a respins ca inadmisibil apelul înaintat de SA „Semnal” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr.1239/99 din 30 septembrie 1999.

Prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 30.11.2000, s-a respins recursul SA „Semnal” și s-a menținut decizia Tribunalului Chișinău din 07.02.2000.

Ulterior, titlul executoriu nr. 2-1239/99 a fost transmis spre executare (din oficiu) de instanţă, însă executarea nu a avut loc, iar reclamanţii afirmă că executorul judecătoresc nu a întreprins măsuri reale de executare.

Invocând faptul că, peste o perioadă de circa 24 de ani, reclamanţii nu au fost repuşi în drepturile lor, adică nu au primit documentele de privatizare; nu au intrat în posesia/administrarea spaţiului locativ, fiindu-le încălcat dreptul la executare într-un termen rezonabil al hotărârii judecătoreşti, au depus prezenta acțiune indicând și încălcarea art. 6 § 1 şi art. 13 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), precum şi art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenţie.

În cadrul examinării cauzei, pârâtul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, a contestat calitatea reclamanţilor de creditori în dosarul de executare (sau de părţi în hotărârea din 1999), precum şi faptul că lista locatarilor/faptele ar fi clar identificate.

A mai indicat pârâtul că procedura de executare a fost încetată prin hotărârea instanței la 05.04.2013 şi nu este vorba de „întârziere” continuă după acea dată.

Instanța de judecată reține ca fiind relevantă cauzei și informația prezentată de executorul judecătoresc Guțu Svetlana către Ministerul Justiției, privind executarea documentului executoriu nr. 2-1239799 din 30.09.09 emis de Judecătoria Botanica privind obligarea administrației SA „ Semnal” mun. Chișinău să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizare a spațiului locativ în care locuiește legal fiecare locatar.

Procedura de executare nominalizată a fost transmisă de către Șeful Oficiului de Executare Botanica executorului judecătoresc privat Nicolae Pașa la 30.09.2010.

În vederea executării documentului executoriu nominalizat executorul judecătoresc Nicolae PAȘA a ieșit la fața locului unde a constatat care locatari locuiesc în căminul nr. 3 din str. **********, mun. ***** fapt confirmat de procesele verbale din 25.10.10, 26.10.10. 27.10.10, 28.10.10.

Conform răspunsului nr. 02-06/947 din 13.04.11 Direcția Generală Economie , Reforme și Relații Patrimoniale, locatarilor urmau a fi eliberate extrasele din fișa locuinței și tabelul nominal.

Astfel, locatarii au fost invitați să prezinte actele ce confirmă legalitatea aflării lor în căminul nr. 3 din str. *****,*****, mun. ***** , unii din ei în calitate de dovadă a legalității aflării lor în căminul nominalizat au prezentat extrasele din fișa locuinței și tabelele nominale, adică actele care urmau să fie eliberate de SA „Semnal”.

La data de 15.04.2012 executorul judecătoresc a somat SA „Semnal” în vederea executării titlului executoriu nominalizat.

La data de 21.04.2012 SA „Semnal”, argumentând cu volumul mare a cererilor depuse, a solicitat timp adăugător pentru finalizarea procesării documentelor respective.

Ulterior, la data de 16.03.2012 prin notificarea nr. 647 SA „Semnal” a solicitat încetarea procedurii de executare intentate în baza d/executoriu nr. 2-1239/99 din 30.09.09 emis de Judecătoria Botanica privind obligarea administrației SA „Semnal” mun. Chișinău să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizare a spațiului locativ în care locuiește legal fiecare locatar, din motiv că, lista locatarilor care locuiesc legal nu a fost determinată de către instanța de judecată.

În conformitate cu art. 251 CPC RM executorul judecătoresc a considerat necesar de a înainta un demers în instanța emitentă pentru explicarea hotărârii sau omiterea dispozițiilor contradictorii ce ar facilita executarea hotărârii nominalizate sau ar face posibilă constatarea executării ei.

Conform încheierii din 02.07.2012 emisă de judecătoria Botanica Judecător Vitalie Stratan a fost respins integral demersul înaintat de executorul judecătoresc privind explicarea hotărârii sau omiterea dispozițiilor contradictorii ce ar facilita executarea documentului executoriu nr 2-1239/99 din 30 septembrie 1999 motivând că documentul executoriu nominalizat a fost executat.

Conform hotărârii din 05.04.2013 a fost dispusă încetarea procedurii de executare intentată în baza d/executoriu nr 2-1239/99 din 30.09.09 emis de Judecătoria Botanica privind obligarea administrației SA „Semnal” mun. Chișinău să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizare a spațiului locativ în care locuiește legal fiecare locatar în legătură cu constatarea executării acesteia.

În urma depunerii cererii de revizuire, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr. 2rh-46/2023 din 07 martie 2024 s-a admis cererea de revizuire înaintată de Furculiță Elena privind revizuirea hotărârii Judecătoriei Botanica (mun. Chișinău) din 05.04.2013, emisă în cauza civilă la cererea înaintată de SA „Semnal” către Lazu Maria, Marian Pavel, Raneta Vera, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Pașa Nicolae privind contestarea refuzului executorului judecătoresc de a înceta procedura de executare și s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05.04.2013.

Cauza nr. 27-309/12, în cadrul căreia a fost adoptată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05.04.2013 urmând a fi transmisă în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pentru repartizarea în mod aleatoriu și examinarea acesteia, conform regulilor generale stabilite de Codul de procedură civilă.

Drept urmare a reînregistrării dosarului, prin încheierea din 29 mai 2024 instanța de judecată a constatat că, conform extrasului oferit de Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, SA „Semnal” a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice la data de 29 iunie 2022.

Astfel, potrivit hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central nr. 2i-619/18 din 29 octombrie 2021 s-a încetează procesul insolvabilității și procedura falimentului în privința Societății pe acțiuni „Semnal”, dispunându-se radierea debitorului SA „Semnal”, din registrul de stat al persoanelor juridice ținut de Agenția Servicii Publice.

Prin prisma art. 47, 83 Cod de Executare și art. 70 CPC, indică executorul judecătoresc că obiectul executării silite a documentului executoriu nominalizat și anume obligarea administrației SA „Semnal” mun. Chișinău să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizare a spațiului locativ în care locuiește legal fiecare locatar nu admite succesiunea în această obligație, ceea ce ar constitui temei de încetare a procedurii de executare în conformitate cu art. 83 alin. (1) lit. c) Cod de executare.

A indicat executorul judecătoresc Guțu Svetlana că, până la stabilirea succesorului în drepturi procedura de executare nu poate continua în lipsa unei părți a procedurii de executare lichidată printr-o hotărâre judecătorească, fiind sugerat locatarilor să înainteze în instanța de judecată o cerere de înlocuire a debitorului procedurii de executare.

Conform art. 2 alin. (1) și (7) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, (1) orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. (7) Organul care reprezintă statul în instanţă de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

Instanța reține că, prin Legea nr.87 din 21 aprilie 2011, statul a instituit un remediu intern de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, instanței de judecată îi revine sarcina exclusivă de a verifica motivele care au stat la neexecutarea hotărârii judecătorești și dacă măsurile adoptate de executorul judecătoresc, însărcinat cu executarea documentului executoriu, au fost adecvate și suficiente.

În acord cu art. 16 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, hotărîrile, încheierile, ordonanţele şi deciziile judecătoreşti definitive, precum şi dispoziţiile,

cererile, delegaţiile, citaţiile, alte adresări legale ale instanţei judecătoreşti, sînt obligatorii pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu stricteţe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătoreşti, dispoziţiilor, cererilor, delegaţiilor, citaţiilor, altor adresări legale, precum şi lipsa de consideraţie faţă de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod şi în alte legi.

Astfel, în cazul în care debitorul nu-și îndeplinește obligațiile impuse printr-un act judecătoresc intervine executarea silită, care se realizează prin intermediul executorului judecătoresc.

A se reține în acest sens și constatările Curții Constituționale în hotărârea nr.39 din 14 decembrie 2017 (§51, 52), care a reținut că obligația executării unei hotărâri judecătorești aparține debitorului.

În lumina principiului bunei-credințe, debitorul trebuie să aibă o conduită conformă cu cele stabilite printr-o hotărâre judecătorească sau printr-un alt titlu executoriu și să execute de bunăvoie obligațiile care îi revin. În situația în care acesta nu îndeplinește benevol această obligație, intervine executarea silită, prin intermediul executorului judecătoresc.

În corespundere cu art. 10 alin. (1) Cod de executare, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a te adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluţionarea unei contestații şi obținerea unei satisfacții, ci şi dreptul de a cere executarea hotărârii obținute.

În acest sens, instanța reține că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 alin. (1) din Convenție ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi (cauza Griţco c. Moldova, hotărârea din 29 noiembrie 2005).

Prin hotărârea nr.22 din 08 octombrie 2019, §33, Curtea Constituțională, inter alia, a reamintit că accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a te adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluţionarea unei contestații şi obținerea unei satisfacții, ci şi dreptul de a cere executarea hotărârii obținute. Iar respectarea sentințelor şi a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești este obligatorie. Caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești se exprimă prin obligativitatea executării acestora. Dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești constituie o parte integrantă a dreptului la un proces echitabil.

La caz, prin acțiunea înaintată, reclamanții solicită constatarea încălcării dreptului la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cât și repararea prejudiciului material şi moral.

În cadrul examinării cauzei, cât și prin explicațiile scrise, pârâtul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, a contestat calitatea reclamanţilor de creditori în dosarul de executare (sau de părţi în hotărârea din 1999), din motiv că, hotărârea judecătorească din 30 septembrie 1999 nu identifică care sunt locatarii legali ai căminului, care anume sunt acei reclamanți/creditori care urmau să beneficieze de efectele acestei hotărâri.

Cu privire la acest aspect, instanța de judecată reține următoarele circumstanțe de fapt.

Conform demersului adresat Ministerului Economiei al Republicii Moldova la 11 septembrie 2015, locatarii blocului amplasat pe str. *****,*****, mun. *****, au solicitat urgentarea problemei transmiterii imobilului din str. *****,*****, ce se află în gestiunea economică la APLP-51/393 COOP, care este în proces de insolvabilitate la Primăria mun. Chișinău. Au mai solicitat locatarii să fie anulate toate sechestrele aplicate pe blocul locativ, cu privatizarea spațiului care le-ar permite formarea Asociației Proprietarilor de locuințe privatizate și gestionarea blocului locativ mai departe.

Reclamantul Croitoru Mircea figurează a semnatar în lista locatarilor, în privința apartamentului nr. 116, iar reclamanta Slutu Zinaida figurează în lista locatarilor, în privința apartamentului cu nr. 55.

Conform procesului – verbal de stabilire a persoanelor ce locuiesc în căminul nr. 3 din str. *****,*****, mun. *****, Slutu Zinaida locuiește în odaia cu nr. 5(3)5/2, iar Croitoru Mircea locuiește în odaia nr. 116/4.

Potrivit certificatului eliberat de Pretura sect. Botanica la data de 02 octombrie 2015, reclamantul Gavriloi Nicolae locuiește pe adresa mun. *****, str. **********, ap. 10B (ulterior 28/4), împreună cu doi membri de familie, fapt reflectat și în extrasul din tabelul nominal cu locatarii apartamentului nr. 28/4 și extrasul din fișa locuinței din 02 octombrie 2015.

Conform contractului nr. 10326 din 18 ianuarie 2014, încheiat între Gavriloi Nicolae și ÎM Regia „Autosalubritate”, reclamantul, în calitate de client s-a obligat la plata tarifului pentru transportarea deșeurilor menajere, de la adresa mun. *****, str. **********, ap. *****

Potrivit facturilor întocmite de SA „Moldovagaz” și ÎM Infocom, reclamantul Gavriloi Nicolae este persoana responsabilă pentru achitarea serviciului prestat, de la adresa mun. *****, str. **********, ap. *****

În același timp, cu privire la calitatea procesuală activă a reclamanților și argumentele Ministerului Justiției al Republicii Moldova care a invocat lipsa

calității procesuale active a reclamanților, instanța reține următoarele aspecte de drept.

Calitatea procesuală activă este determinată de existența unui drept subiectiv sau interes legitim personal, născut, actual și direct, care urmează a fi protejat pe calea acțiunii în justiție.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art. 55 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova,se consideră participanţi la proces: părţile, intervenienţii, procurorul, petiţionarii, persoanele care, în conformitate cu art.7 alin.(2), art.73 şi 74, sînt împuternicite să adreseze în instanţă cereri în apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum şi persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecţie în cazurile de violenţă în familie şi în cauzele cu procedură specială.

Astfel, părțile sunt persoanele care participă la proces în calitate de reclamant și pârât, iar reclamantul este persoana care pretinde recunoașterea unui drept subiectiv civil sau ocrotirea unui interes legitim.

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statuează expres că, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

Astfel, dreptul de a formula cerere de reparare a prejudiciului cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești aparține persoanei care a fost parte sau creditor în cauza ale cărei dispoziții au rămas neexecutate, precum și succesorilor săi în drepturi.

Din ansamblul materialelor probatorii administrate în cauză rezultă că reclamanții fac parte din categoria locatarilor vizați prin hotărârea judecătorească din 30 septembrie 1999, fiind direct interesați de executarea acesteia și de efectele juridice ce decurg din dreptul de a-și privatiza locuințele.

La caz, demersul locatarilor din 11 septembrie 2015, adresat Ministerului Economiei al Republicii Moldova, poartă semnăturile reclamanților Croitoru Mircea (ap. 116) și Slutu Zinaida (ap. 55), confirmând statutul lor de locatari ai

imobilului din str. ********** și interesul legitim privind transmiterea și privatizarea spațiului locativ.

Iar prin certificatul eliberat de Pretura sectorului Botanica la 02.10.2015, relațiile contractuale ale aceluiași reclamant cu ÎM Regia „Autosalubritate”, SA „Moldovagaz” și ÎM „Infocom”, privind plata serviciilor comunale de la adresa **********, constituie probe certe ale folosinței spațiului locativ și, implicit, ale calității sale de locatar recunoscut de autorități.

Prin urmare, chiar dacă hotărârea din 30 septembrie 1999 nu enumeră nominal fiecare locatar, aceasta stabilește un drept colectiv și indivizibil al locatarilor legali ai imobilului, respectiv persoanelor care, în fapt și în drept, ocupă legal spațiile locative din căminul respectiv.

Calitatea de parte în executare și, implicit, dreptul de a solicita constatarea neexecutării hotărârii derivă din legătura directă și personală a reclamanților cu obiectul hotărârii — spațiul locativ din imobilul supus executării.

În jurisprudența constantă a instanțelor naționale (de ex., deciziile Curții Supreme de Justiție în cauzele similare privind aplicarea Legii nr. 87/2011), s-a statuat că neidentificarea nominală a persoanelor beneficiare într-o hotărâre colectivă nu exclude calitatea procesuală activă, dacă acestea pot demonstra, prin acte administrative, contracte, certificate de domiciliu sau alte mijloace de probă, că se circumscriu categoriei de beneficiari indicați în dispozitivul hotărârii.

În același sens, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Burdov c. Rusia, cauza Popovici și alții c. Republicii Moldova), orice persoană care este beneficiară a unei hotărâri definitive și are un interes patrimonial real în executarea acesteia este îndreptățită să pretindă protecția dreptului la executarea într-un termen rezonabil.

Prin urmare, instanța constată că reclamanții, au demonstrat prin înscrisuri oficiale că locuiesc efectiv în imobilul situat pe str. **********, mun. *****, figurează în listele nominale ale locatarilor, achită servicii comunale și au relații contractuale legate de aceeași adresă.

În consecință, reclamanții beneficiază de efectele hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr. 2-1239/99 din 30 septembrie 1999 și de dreptul de a solicita constatarea neexecutării acesteia, având astfel calitate procesuală activă și dreptul de a înainta prezenta acțiune.

Potrivit art. 255 din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămîne definitivă, cu excepţia cazurilor de executare imediată după pronunţare.

Cu referire la cauza dedusă judecății instanța reține faptul că, din 30 septembrie 1999 până la data depunerii acțiunii în instanță, hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr. 2-1239/99 din 30 septembrie 1999, nu a fost executată.

Faptul dat este confirmat prin explicațiile părții pârâte, cât și informația prezentată de executorul judecătoresc Nicolae Pașa.

Ținând cont de faptul că hotărârea cu privire la obligarea SA „Semnal” de a prezenta locatarilor documentele necesare pentru privatizarea spațiilor locative în care locuiesc, nu a fost executată în privința reclamanților, instanța urmează să dea apreciere cauzelor care au stat la neexecutarea integrală a acesteia și a aprecia dacă statul a întreprins toate măsurile pentru a asigura executarea documentului executoriu într-un termen rezonabil.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, este apreciat caracterul rezonabil al duratei unei proceduri de executare în funcție de diverse criterii, precum complexitatea procedurii de executare, comportamentul părții interesate și al autorităților competente, valoarea și natura sumei acordate de instanță. Aceste standarde au fost transpuse și în legislația națională.

Potrivit art.70 alin.(1) din Codul de executare, documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil.

Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului şi conduita executorului judecătoresc.

Complexitatea executării documentului executoriu derivă din natura documentului executoriu, manifestat prin necesitatea întocmirii și eliberării locatarilor documentele necesare pentru privatizarea spațiilor locative de tip cămin în mun. *****, str. ***** nr.*****.

Cu privire la comportamentul debitorului, instanța notează că, din materialele cauzei rezultă că la data de 15.04.2012 executorul judecătoresc a somat SA „Semnal” în vederea executării titlului executoriu nominalizat.

La data de 21.04.2012 SA „Semnal”, argumentând cu volumul mare a cererilor depuse, a solicitat timp adăugător pentru finalizarea procesării documentelor respective.

Ulterior, la data de 16.03.2012 prin notificarea nr. 647 SA „Semnal” a solicitat încetarea procedurii de executare intentate în baza d/executoriu nr. 2-1239/99 din 30.09.09, iar prin hotărârea Judecătoriei Botanica (mun. Chișinău) din 05.04.2013 a fost dispusă încetarea procedurii de executare intentată în baza d/executoriu nr 2-1239/99 din 30.09.09 emis de Judecătoria Botanica privind obligarea administrației SA „Semnal” mun. Chișinău să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizare a spațiului locativ.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central nr. 2i-619/18 din 29 octombrie 2021 s-a încetat procesul insolvabilității și procedura falimentului în privința Societății pe acțiuni „Semnal”, dispunându-se radierea debitorului SA

„Semnal”, din registrul de stat al persoanelor juridice ținut de Agenția Servicii Publice.

Conform extrasului oferit de Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, SA „Semnal” a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice la data de 29 iunie 2022.

În urma depunerii cererii de revizuire, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr. 2rh-46/2023 din 07 martie 2024 s-a admis cererea de revizuire înaintată de Furculiță Elena și s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05.04.2013. Cauza nr. 27-309/12, în cadrul căreia a fost adoptată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05.04.2013 urmând a fi transmisă în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pentru repartizarea în mod aleatoriu și examinarea acesteia, conform regulilor generale stabilite de Codul de procedură civilă.

Ulterior, dosarul a fost repartizat spre examinare judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Culinca Eugenia, care prin încheierea din 29 mai 2024, a dispus încetarea procesului în cauza respectivă, în baza art. 265 lit. g) Cod de procedură civilă, din motiv că persoanei juridice SA „Semnal”, îi lipsește capacitatea de folosință.

Sub acest aspect, instanța reține că în situația în care debitorul este o persoană juridică de drept privat, responsabilitatea nu poate fi angajată a statutului în deplină măsură.

În același timp, statul trebuia să pună la dispoziția reclamanților un sistem eficient, atât în practică, cât și în drept, care să le permită să obțină de la debitor executarea hotărârii judecătorești și anume prezentarea actelor necesare pentru privatizarea odăilor.

Cu privire la conduita executorilor judecătorești, instanța notează că, constatarea existenței sau lipsa încălcării dreptului reclamanților urmează a fi analizată prin prisma acțiunilor întreprinse de organele de executare în vederea executării hotărârii judecătorești și pârghiile puse la dispoziție de către stat, pentru a-și exercita dreptul recunoscut la executarea hotărârii judecătorești.

Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral, material, revine statului.

Din această perspectivă, responsabilitatea statului poate fi angajată în cazul în care autoritățile publice implicate în procedurile de executare nu dau dovadă de diligența cuvenită sau, mai mult, împiedică executarea.

Măsurile adoptate de autoritățile naționale în vederea executării trebuie să fie adecvate și suficiente pentru a asigura executarea documentului executoriu. Respectiv, instanța are sarcina exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente.

În corespundere cu art. 70 alin. (2) Cod de executare, executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acţiunile necesare în vederea executării hotărîrii judecătoreşti. Dacă legea nu prevede altfel, termenul dintre acţiunile complexe ce urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc nu va depăşi 15 zile. Curgerea acestui termen se suspendă pe durata suspendării sau amînării executării, strămutării procedurii de executare, imposibilităţii executorului judecătoresc de a acţiona din motive ce nu depind de voinţa sa, precum şi în cazul în care nu au fost avansate cheltuielile necesare pentru efectuarea actului următor.

Din materialele cauzei rezultă că executorul judecătoresc Pașa Nicolae, a întreprins unele acțiuni, cum ar fi somarea debitorului, prezentarea la fața locului în vederea întocmirii proceselor – verbale și constatarea de facto a locatarilor, înaintarea demersurilor corespunzătoare executării.

În același timp, instanța notează că, ulterior, procedura de executare a fost transmisă executorului judecătoresc Guțu Svetlana, care nu a informat instanța despre careva acțiuni concrete realizate în procedura de executare.

Mai mult, conform informației prezentate la dosar, acțiuni de executare au fost efectuate în anul 2010, 2011, iar ultimele acțiuni legate de executare datează cu anul 2012.

Astfel, pentru perioada 1999 – 2010, adică 11 (unsprezece) ani, instanța nu a fost informată despre realizarea de facto a cărorva acțiuni în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești privind drepturile reclamanților.

În perioada 2013 – 2024, procedura de executare a fost încetată, ca efect a hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05 aprilie 2013.

Astfel, în lipsa unor probe contrare, instanța notează că, executorii judecătorești nu au efectuat careva acțiuni efective de executare, în perioada anilor 1999 – 2010.

Respectiv, pentru o perioadă de 11 ani, procedura de executare a stagnat, or, executorii judecătorești nu au prezentat probe care ar demonstra întreprinderea acțiunilor de executare a documentului executoriu, nu au efectuat acțiuni efective de asigurarea a realizării drepturilor reclamanților.

La caz, conform actelor prezentate, atât Ministerul Justiției, cât și executorii judecătorești nu au motivat ne întreprinderea de măsuri care ar asigura executarea documentului.

În corespundere cu art. 22 alin. (2) Cod de Executare, executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii şi să explice participanţilor la procesul de executare drepturile şi obligaţiile lor.

Potrivit art. 74 Cod de executare, executarea silită se efectuează prin: a) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) în numerar ale debitorului; b) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) de pe

conturile bancare ale debitorului; c) urmărirea bunurilor debitorului prin aplicarea sechestrului pe bunuri şi prin vînzarea sau administrarea lor silită; d) urmărirea salariului, pensiei, bursei şi altor venituri ale debitorului; e) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) şi bunurilor debitorului care se află la terţi; f) ridicarea de la debitor şi predarea către creditor a obiectelor indicate în documentul executoriu; g) alte măsuri prevăzute de lege.

Conform art. 152 Cod de Executare, (1) la executarea hotărîrii prin care debitorul este obligat să efectueze anumite acte nelegate de remiterea unor sume de bani sau a unor bunuri, executorul judecătoresc somează debitorul să-şi execute obligaţia în cel mult 10 zile de la primirea somaţiei, dacă hotărîrea nu prevede altfel. (2) În cazul în care debitorul nu execută hotărîrea, creditorul este în drept să efectueze, sub controlul executorului judecătoresc, din contul debitorului, actele prevăzute în hotărîre. Executorul judecătoresc consemnează acest fapt într-un proces-verbal. (3) Dacă efectuarea actelor de către creditor este imposibilă, iar debitorul refuză executarea hotărîrii, executorul judecătoresc încheie un proces-verbal şi înaintează un demers instanţei de judecată care a adoptat hotărîrea, pentru a stabili modul de executare a acesteia şi de aplicare a sancţiunii faţă de debitor.

Analizând actele speței, prin prisma normelor de drept relevante, instanța notează că, ținea de sarcina executorului judecătoresc, în calitate de reprezentant al forței coercitive a statului, de a întreprinde măsuri de executare silită și de constrângere în vederea asigurării documentului executoriu.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată consideră că executorii judecătorești nu au depus diligența necesară în vederea executării documentului executoriu și au eșuat în asigurarea executării hotărârii judecătorești, într-un termen rezonabil și în mărime deplină.

În afară de aceasta, conform art. 318 alin. (1) Cod contravențional, neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărîrii instanței de judecată ori a documentului executoriu menționat la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.

Conform art.421 alin. (1) Cod contravențional, contravențiile menționate la art. 318 şi 319 se constată de executorul judecătoresc.

Instanța reține faptul că executorii judecătorești, deși au stabilit că documentul executoriu nu a fost executat de către debitor, nu au dispus pornirea procedurii contravenționale în temeiul art. 318 Cod contravențional în privința debitorului SA „Semnal” pentru neexecutarea documentului executoriu.

Având în vedere obligațiile ce revin autorităților, în calitate de depozitare ale forței publice în materie de executare, executorul judecătoresc nu a indicat vreun motiv întemeiat pentru nesancționarea debitorului pentru neexecutarea documentului executoriu.

Or, este cert că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării documentului executoriu, iar, în consecință reclamanții nu au putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată a rămas neexecutată față de reclamanți, până în prezent.

Cu privire la comportamentul reclamanților și miza/interesul acestora, instanța reține următoarele aspecte.

Miza reclamanților în executarea documentului executoriu se demonstrează în primul rând prin obiectul documentului executoriu care constă în obligarea SA „Semnal" să prezinte documentele necesare pentru privatizarea spațiului locativ.

Astfel, interesul în executarea la timp a acestuia este unul firesc și normal, reieșind din necesitățile de asigurare cu spațiu locativ și obținerea în proprietate, prin privatizare a unui bun, beneficiind de o speranță legitimă în acest sens.

Instanța notează că partea pârâtă nu a demonstrat faptul că, reclamanții, în calitatea sa de creditori și persoane interesate, în executarea cât mai rapidă și eficientă a documentului executoriu, nu ar fi dat dovadă de diligență, ar fi avut un comportament inadecvat.

În aceste circumstanțe, reclamanților nu le poate fi imputată vina în neexecutarea integrală și la timp a hotărârii judecătorești.

În corespundere cu art. 2 alin. (2) - (4) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, (2) repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

(3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare.

(4) Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat.

În consecință, în urma analizei criteriilor care stau la baza aprecierii termenului rezonabil de executare a documentului executoriu și a cauzelor de neexecutare integrală a acestuia, instanța constată încălcarea dreptului

reclamanților Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei sectorului Botanica orașul Chișinău din 30 septembrie 1999, prin care s-a dispus obligarea administrația SA „Semnal", mun. Chișinău, să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizarea spațiilor locative.

În același timp, având în vedere durata neexecutării și interesul reclamanților în executarea hotărârii menționate, instanța consideră că simpla constatare a violării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii este insuficientă.

Potrivit art. 2 alin. (6) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr.87 din 21 aprilie 2011, mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Astfel, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreștii, instanța consideră necesar de a acorda o satisfacție echitabilă de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral.

Instanța reține că, deși, la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului, prezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral, în cazul din speță, nu este suficientă constatarea violării, dar este necesar de a acorda și compensație în acest sens.

Conform art.2036 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de

despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Aplicând norma legală la cele constatate, instanța de judecată conturează o conduită ineficientă a executorilor judecătorești în cadrul procesului de executare a documentului executoriu. Or, per ansamblu, toate acțiunile întreprinse de către executorul judecătoresc, nu au dat rezultatul scontat, hotărârea rămânând neexecutată pentru reclamanți, în condițiile în care statul a asigurat executorii judecătorești, cu un set de mecanisme care să asigure executarea silită în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

În același timp, instanța consideră că cuantumul prejudiciului moral solicitat de către reclamanți în sumă de 100 000 de lei, pentru fiecare, este vădit disproporționat şi excesiv, nefiind în relație de proporționalitate cu gravitatea suferințelor psihice suportate, însă suma de 30 000 lei, per reclamant, pentru neexecutarea documentului executoriu, este compensatorie în raport cu circumstanțele speței.

Or, în cazul constatării faptul încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil, cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

La determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale şi echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite şi suma acordată.

Prin prisma celor enunţate şi ţinând cont de criteriul echităţii, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raţionale şi echitabile, adică trebuie stabilite în aşa fel, încât să asigure efectiv o compensare suficientă şi nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat, fiind menţinut echilibrul între daunele efectiv pricinuite de persoana vinovată şi suma acordată, instanţa consideră că suma de 100 000 de lei, solicitată de reclamanți este exagerată.

Având în vedere conduita executorilor judecătorești, faptul că anumite acțiuni, interpelări, ieșiri la fața locului, au fost efectuate, însă nu în măsura necesară executării, instanța notează că, suma de 30 000 lei, per reclamant, este în raport de proporționalitate cu situația dedusă judecății, precum și cu vinovăția pe care o poartă subiectul însărcinat cu întreprinderea măsurilor de executare a documentului executoriu.

Astfel, instanța consideră necesar de a admite parțial cerința reclamanților Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae privind încasarea prejudiciului moral și a dispune încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Slutu Zinaida,

Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești în sumă de 30 000 (treizeci mii) lei, pentru fiecare reclamant. În rest, pretențiile reclamanților, urmând a fi respinse, ca nefondate.

În partea ce ține de încasarea prejudiciului material solicitat de reclamanți, în mărime de 45 000 euro, pentru fiecare reclamant, instanța reține următoarele.

Prin prisma prevederilor Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, instanța notează că, în principiu, reclamanții sunt îndreptățiți de a solicita repararea prejudiciului material.

În același timp, în baza art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, prevede că sarcina probei privind existența și întinderea prejudiciului material revine reclamantului, acesta fiind obligat să demonstreze existența prejudiciului, caracterul său real și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită (în speță – neexecutarea hotărârii) și prejudiciul pretins.

Or, din analiza cererii de chemare în judecată și a explicațiilor scrise, rezultă că reclamanții nu au motivat în niciun mod cauzarea prejudiciului material pretins, nu au indicat din ce constă acesta, care sunt elementele ce l-au determinat, și nu au prezentat un calcul concret al valorii solicitate.

Instanța reține că, simpla mențiune a sumei de 45 000 euro pentru fiecare reclamant, fără nici o detaliere, fără acte justificative ori indicarea unei formule de determinare, nu poate fi considerată o probă suficientă a prejudiciului material efectiv suferit.

A se menționa că, în lipsa unor dovezi certe – cum ar fi cheltuieli suportate, venituri pierdute, evaluări economice ori acte contabile – cererea de acordare a unui asemenea cuantum este pur declarativă și neîntemeiată, în fapt și în drept.

De asemenea, jurisprudența constantă a Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova (în cauze similare privind aplicarea Legii nr. 87/2011) statuează că repararea prejudiciului material nu poate fi acordată în lipsa unor probe concludente privind valoarea și natura acestuia, iar instanța nu poate substitui reclamantul în determinarea prejudiciului, nefiind permisă acordarea de sume arbitrare.

În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Burdov (nr. 2) c. Rusia, a subliniat că prejudiciul material trebuie să fie dovedit cu suficiente elemente de certitudine și că despăgubirile pentru asemenea prejudiciu nu se acordă pe baza unor simple afirmații.

Prin urmare, având în vedere lipsa oricăror explicații, dovezi ori elemente justificative care să contureze existența unui prejudiciu material concret și cuantificabil, instanța conchide că cerința reclamanților Slutu Zinaida, Croitoru

Mircea și Gavriloi Nicolae privind încasarea prejudiciului material în mărime de 45 000 euro, pentru fiecare dintre ei, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța reține următoarele.

În conformitate cu art.94 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.

Conform art.90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, având în vedere că cererea de chemare în judecată este parțial întemeiată, instanța consideră, în baza art.94 și art.96 Cod de procedură civilă, că partea reclamantă este îndreptățită să solicite compensarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea prezentului litigiu.

În afară de aceasta, la examinarea chestiunii cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța urmează ține cont de faptul dacă cheltuielile au fost reale.

Astfel, prin mandatele din 22 aprilie 2024 și din 04 septembrie 2024, avocatul Osoianu Lilian a fost împuternicit de Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae să le reprezinte interesele în instanța de judecată.

Ținând cont de obiectul prezentului litigiu, necesitatea angajării unui avocat pentru acordarea asistenței juridice nu poate fi pusă în discuție, fiind indispensabilă intervenția avocatului.

Potrivit practicii CtEDO pentru aprecierea cheltuielilor de asistență juridică ca fiind necesare, Curtea solicită o dare de seamă cu privire la lucru efectuat de către avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse și timpul oferit pentru acestea. Totuși, potrivit aceleași practici CtEDO, serviciile juridice sunt compensate chiar și în lipsa informației cu privire la timpul alocat cauzei (Levința c. Moldovei, 16.12.2008, 117).

Întru justificarea cheltuielilor de asistență juridică, avocatul Osoianu Lilian a prezentat bonurile de plată seria DAA nr. 58646100 din 22 aprilie 2024, seria DAA nr. 58646101 din 22 aprilie 2024, seria DAA nr. 58646130 din 04 septembrie 2024.

Instanța reține că la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, urmează să țină cont de: complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate în speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu specifici); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinde/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

La caz, ținând cont de complexitatea prezentului litigiu, care ține de constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral, material și care este de o complexitate medie, de faptul că prezentul litigiu s-a examinat în mai multe ședințe de judecată, instanța consideră că cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7000 lei, suportate de fiecare reclamant, în prezentul litigiu, sunt reale, necesare și rezonabile și care urmează a fi compensate din contul pârâtului.

Conform art. 82 Cod de Procedură Civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac.

Având în vederea faptul că, partea pârâtă este cea care a pierdut procesul, prin prisma prevederilor art. 82, 94 Cod de procedură civilă, instanța consideră necesar de a admite cerința reclamanților privind compensarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de timbru încasate.

Astfel, instanța consideră necesar de a dispune încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae taxa de timbru achitată de reclamanți la depunerea acțiunii, în sumă de 200 (două sute) lei, pentru fiecare reclamant.

Din considerentele menționate supra, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial, cererea de chemare în judecată înaintată de Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae, împotriva Ministerului Justiției, cu participarea intervenientului accesoriu, executorul judecătoresc Guțu Svetlana cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În conformitate cu art. 94, 96, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae, împotriva Ministerului Justiției, cu participarea intervenientului accesoriu, executorul judecătoresc Guțu Svetlana cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, se admite parțial.

Se constată încălcarea dreptului lui Slutu Zinaida, Croitoru Mircea și Gavriloi Nicolae la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei sectorului Botanica orașul Chișinău din 30 septembrie 1999, prin care s-a dispus obligarea administrația SA „Semnal", mun. Chișinău, să prezinte locatarilor toate documentele necesare pentru privatizarea spațiilor locative.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Slutu Zinaida, prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești în sumă de 30 000 (treizeci mii) lei, taxa de timbru în sumă de 200 (două sute) lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 7 000 (șapte mii) lei.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Croitoru Mircea prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești în sumă de 30 000 (treizeci mii) lei, taxa de timbru în sumă de 200 (două sute) lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 7 000 (șapte mii) lei.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gavriloi Nicolae prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești în sumă de 30 000 (treizeci mii) lei, taxa de timbru în sumă de 200 (două sute) lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 7 000 (șapte mii) lei.

În rest, pretențiile reclamanților se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu

Copia corespunde originalului